

- Jelen előadás célja nem kész válaszokat adni, hanem a filatélia helyzetének - elsősorban magyar vonatkozású - áttekintése és megoldásra váró problémáink vitaindítási célú felvetése.
- Globális környezetben élünk. Mivel témánk – már kezdeteitől fogva, természetszerűen - nemzetközi viszonyrendszerbe ágyazott, helyenként elkerülhetetlen majd erre is kitérni.

Ez az előadás dabasi II. Filatéliai Akadémián idén tartott előadásom jelen alkalomra aktualizált változata.

Az itt felsorolt témák mindegyike akár egy egész napot is betöltő fórumot is megérdemelne. Talán később mások is csatlakozva részletesebben is kidolgozzák ezek közül azt, ami számukra a legfontosabb. Célom most csak a lehetséges témák áttekintése lehet, és bíztatni Bennetek ezek későbbi folytatására.

Tekintsük át elsőként a piros színnel jelezett témát, a gyűjtői kapcsolatrendszerünket.

- **Személyes kapcsolatok:** változatlanul ma is talán ez a legfontosabb, de önmagában sosem volt elégséges
- **Területi szervezetek:** egy gyűjtő ezek közül általában többhöz kapcsolódik (közvetlenül vagy közvetve), ezek közül azonban valamelyik általában elsődleges a számára. Ugyanígy egy szervezetre is többnyire jellemző, hogy melyik a legfontosabb, meghatározó működési formája.

➢ A helyi szervezetek többnyire valamilyen meglevő közösségre (pl. oktatási intézmény, művelődési ház) vagy egy nagyobb filatéliai szervezetre - pl. MABÉOSZ(1952) - épülnek rá. Közvetlen személyes kapcsolatrendszerük erős, lehetőségeik általában igen szűkösek, fejlődésük és fennmaradásuk néhány meghatározó személy áldozatvállalásán múlik. Működési formájuk lehet formális szervezet nélküli is pl. asztaltársaság, saját használatú helyiséggel való rendelkezés esetén klub, formálisan bejelentett egyesület, nagyobb szervezet helyi tagozata pl. MABÉOSZ bélyegkör.

➢ A nemzeti szervezetek (gyűjtői, kereskedelmi és szakértői) országonként nagyon eltérő szervezettséggel és anyagi lehetőségekkel rendelkeznek. Utóbbi kettőt a későbbikben a kereskedelem kapcsán tárgyaljuk majd. Mindenképp figyelembe kell venni, hogy a FIP (1926) a nemzeti gyűjtői szervezetek közül csak egyikkel tart kapcsolatot, mint az adott ország képviselőjével. FIP kiállításra jelentkezést csak ezen a szervezeten keresztül fogad el. Itthon ez a MABÉOSZ, amely a tagság kiöregedésével és folyamatos csökkenésének gondjával küzd. Ez komoly kihatással van anyagi stabilitására, és a hazánkra sajnos jellemzővé vált agresszív és intoleráns környezetben a szervezet működésében is súlyos közéleti problémákat vet fel. A nemzeti szervezetek a cserekapcsolatot a klubszerű működéshez kacsolódva cserefüzeteken keresztül jelenleg a leggazdaságosabban képesek megoldani. A kínálati oldal azonban szűkös, az elszámolás lassú, és a választék elégtelen.

- A nemzetközi szervezetek közül kiemelkedő szerepű az AIEP (1954, bélyegszakértők nemzetközi társasága) és a FIP (nemzeti szervezetek szövetsége). Az előbbiről szintén majd a kereskedelem kapcsán lesz célszerű szólni. A FIP működése általánosan megfogalmazott céljaitól eltérően, igazából a nemzetközi kiállítások szervezése köré koncentrálódik. Kiállítási szabályok segítségével igyekszik – több- kevesebb sikerrel - a filatéliának érdekes, korszerű publicitást, és a bemutatott gyűjtemények egymáshoz viszonyított ,lehetőség szerinti minél objektívabb értékelhetőségét biztosítani. A FIP vezetőinek személyét tekintve korábban jellemzően euroatlanti szervezet volt. Az utóbbi években azonban ez Ázsia felé tolódott el, ami a korábban megszokotthoz képest az ázsiai kiállítási lehetőségek megnövekedését eredményezte, az európai lehetőségek jelentős rovására.
  A FIP működését kontinentális szervezetek, pl. FIAF (1968), FIAP (1970), FEPA (1987) egészítik ki, melyek a FIP - meglehetősen költséges - kiállításainál alacsonyabb költségű nemzetek közti kiállítások szervezésére törekszenek. E konkurencia megjelenése jelentős hatással volt a FIP kiállítási szabályok fejlődésére, melynek kongresszusain a kiállítások azóta is folyamatosan tisztuló szabályai és az egyre bővülő versenyosztályok (jelenleg már 10 felett) mind szélesebb területeket vonnak be a FIP éremfokozattal is díjazható gyűjtemények körébe.

  A különböző gyűjtői területek, témák szerint alakított szervezetekre általában jellemzőbb a nemzetköziség, amit az internet megjelenése is felerősített. A szervezetek jellemzően a FIP kiállítási osztályai szerint (hagyományos, díjjegyes, tematikus, stb) szerveződnek, de ezen kívül számtalan, ezeken belül részterület, és a filatélia jelenlegi határterületein működő társaság is létezik. A téma gyűjtőinek igényeit, elsősorban a szakirodalmi információáramlást és a klubszerű kapcsolatok létrehozását helyezik előtérbe, és alkalomszerűen szak-kiállításokat is szerveznek.

- A klasszikus bolti bélyegkereskedés átalakulóban van. Legtöbben már internetes webáruház és/vagy aukciós-ház formájában működnek, az üzlethelyiséget inkább csak átvételi helynek használva. A korábbi gyűjtői szervezetektől részben átvéve azok csereforgalmi funkcióját, az internet lehetőségét kihasználva kiterjedt és aktív kapcsolati hálózatot építettek ki. A gyűjtők egy jelentős része azonban e lehetőséget kerüli, a magas (a vevő-eladói oldal költségeit összeadva tipikusan a tényleges vételár 30%-40%-a körüli) jutalékköltségek miatt, amihez még szállítási vagy közlekedési költség is járul. Ehelyett ha teheti, sokan ma is inkább csak egy helyi klubba járnak, és inkább beletörődnek az ezzel járó szűkös cserelehetőségekbe.

  A szakértők az egy-egy meghatározott filatéliai területen felhatározott tudásunk letéteményesei. Szerepük a gyűjtői kockázatvállalás korlátozása, értékesebb filatéliai objektumok hitelességének – díjazás ellenébe való – tanúsításával. Bár kétségkívül a filatélia kiemelkedően elismert személyiségei, mégis, - ezen kényszerű szerepvállalásuk miatt - időnként természetszerűen és óhatatlanul szakmai-etikai kritikák kereszttüzébe is kerülnek. Hitelességük biztosítására országonként általában – eltérő, saját szabályokat kialakító szervezetek alakulnak. A legtekintélyesebbeket közülük a FIP-pel együttműködő AIEP fogadja magába, ahová csak meglevő tagok ajánlása révén lehet bekerülni. Az AIEP ajánlásokat fogalmaz meg a nemzeti szakértők szakszerű és etikus működéséhez, Idén a magyar szabályozás megújítása is megkezdődött a Hírközlési minisztérium, a MABÉOSZ, a Bélyegmúzeum és a Mafitt együttműködésével.

- Az internetközösségek a helyi klubokhoz hasonlóan működnek, a közvetlen kapcsolatok lehetőségei azonban szűkösek. Az információáramlásuk igen gyors, a közvetlen kapcsolat lehetőségei azonban szűkösek, bár ezt sokan nem is igénylik. Az igen alacsony költséggel járó csereforgalomban rejlő óriási lehetőségeiket ma még az ennek praktikus kiszolgálására alkalmas szoftverek hiánya korlátozza.

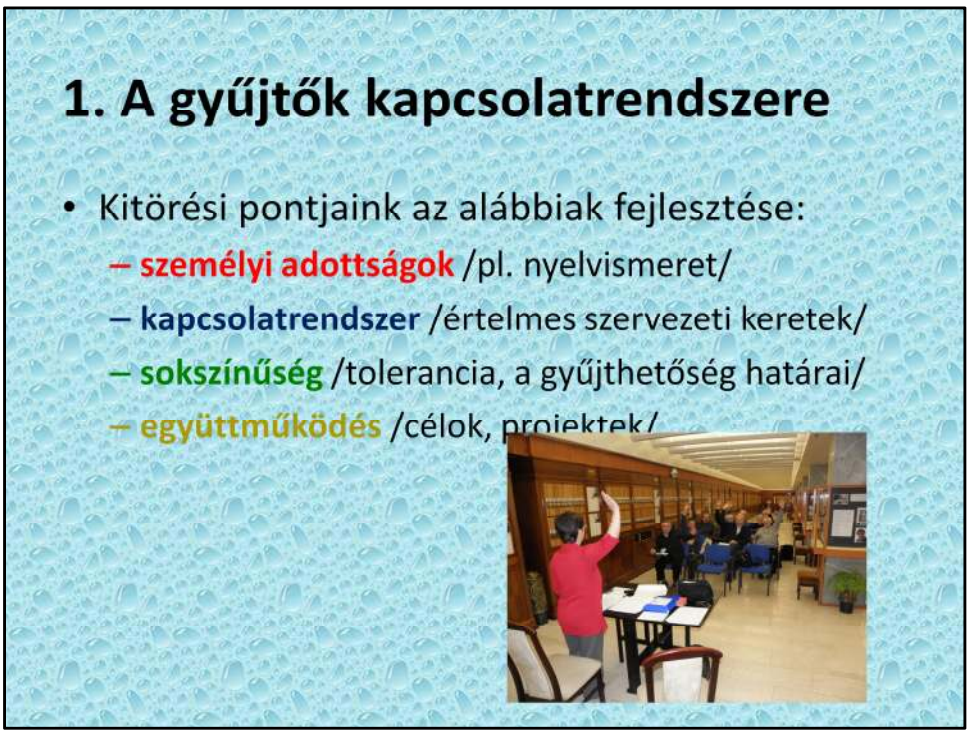
• **A filatélia művelőit egyfajta saját belső késztetés hajtja,** aminek motivációja igen sokrétű lehet. Egyszerre igényel elmélyültséget, és társas kapcsolatteremtési képessége, mindezt azonban nagyfokú alapossággal és kitartással párosítva. Csak mint közösség lehetünk sikeresek, ami csapatmunkásokat és rátermett irányítókat egyaránt igényel. Mindkettőből hiány van, az ebből való kitörési pontokat az alábbiakban látom

- nyelvismeret fejlesztése
- irodalom feltárása, alapos megismerése, hozzáférhetőségének javítása
- fórumokba való bevonás (nem csak internetes!) és levelezőlisták
- kommunikációs (pl. előadói) képességeink fejlesztése – ami kellő elméleti alapok birtokában, és csakis a gyakorlatban lehetséges (írásban, szóban, mentálisan, emocionálisan)

• A személyes kapcsolatokhoz ***szervezeteink*** adnak kereteket. Ezek nélkül nem tudunk közösségként létezni. Tudnunk kell ki mire képes, mivel foglalkozik szívesen, miben lehet rá számítani. Az jó, ha szervezetből színes választékunk van, mert ugyanazokat a célokat mindegyik más oldalról, másféle szinten közelíti meg. Így mindenki a neki legmegfelelőbbet választhatja. Ezt az utat a rendszerváltás után pl. a Mafitt és újabban az Internetes Bélyeggyűjtő Klub egyesületének megalakításával már megkezdtük, de a régi egyesületi sokszínűség még nem állt vissza. Fontos, hogy e szervezetek között az átjárhatóság megmaradjon, ne legyen se szükségtelen párhuzamosság, se konkurencia, viszont legyen egymást kiegészítő, tartalmas együttműködés. A célok a FIP-től a szövetségeken át a klubszerű szervezeteken keresztül a legkisebb helyi közösségekig azonosak (cserekapcsolatok, ismeretmegosztás, érdekvédelem, az ifjúság bevonása) – a különbség köztük az elérhetőségen és abban van mire van lehetőségük és ezek közül mire helyezik a hangsúlyt.

• A filatélia megközelítési módja legalább annyi, ahányan vagyunk, talán még ennél is több ☺ Az nem baj, ha ugyanaz a személy többféle sapkát hord, ha eközben nem aprózza el magát. E sokszínűség elviselése néha lehet teher, ám egy sajátunktól eltérő megközelítés megismerésének és átgondolásának mindig van saját, személyes hozadéka. Ezért egy tapasztalt filatelista mások gyűjtési érdeklődéséhez való toleranciaszintje a gyűjtés alapvetően kíváncsi természetéből fakadóan igen magas.

•Gyakorlatilag csak a sarlatánság az, amit nem szabad érdemtelenül tolerálnunk. Ám hogy mit is tartunk annak, abban is nagyon elővigyázatosan kell véleményt alkotni, és az felveti azt a problémát, hogy hol húzhatunk ésszerű és a gyakorlatban is követhető határvonalat a különlegességek gyűjtése és a kingerlicék jelentőségének túlbecsülése közt. Jó példa erre a színátmenetek kontra színváltozatok a magyar klasszikus bélyegeknél, amire mindenki által elfogadott, jó válasz tudtommal mindmáig nem született.

Az együttműködésre az internet ma már olyan eszközt adott a kezünkbe, amire korábban nem volt lehetőség. Sok egyéni kezdeményezés található, ám ezek közt még ma is alig van kapcsolat és kooperáció. Kitörési pont a közös kommunikációs nyelv gyakorlatban való megteremtése. Pl. a magyar filatéliai szakirodalom elérhetővé tétele, kommentálási és idegennyelvű megismerhetősége a neten. Ilyen a magyar filatéliai szakkifejezések egyértelművé közzététele (pld. nem megkerülhető és a Bélyeglexikon, a Monográfia, a Feketekönyv) valamint nemzetközi kiterjesztése /azaz ezek terminológiai egyeztetése/, amelynek adekvát eszköze az internetről mindenki számára elérhető és közösen fejleszthető tudástár. Az interneten és céges belső hálózatokon is működő ilyen webhelyeket „wiki" néven ismerjük. Ez a szó Hawai-i wiki-wiwi szóból származik, jelentése „gyors". Egy közösség tudásanyagának gyors felépítését és elérhetőségét teszi lehetővé. A Monográfia 5000 oldalas szövege lehet az alapja egy ilyen módon működtethető Magyar Filatéliai Enciklopédiának, aminek létrehozásához a Mafitt a kereteket, a magyar filatéliai társadalom pedig azt a friss, naprakész tartalmat tudja hozzáadni, ami a mintegy négy évtizede létrehozott Monográfiának minden bizonnyal a legnagyobb hiányossága.

Ambiciózus, áldozatkész filatelistákat kell ehhez magunk közül mintegy „kinevelnünk". E „magunk közül" alatt értve valamennyi szervezetünket, de elsősorban az erre hivatott Mafitt-ot, és a Magyar Filatéliai Akadémiát létrehozó Internetes Bélyeggyűjtő Klubot (az IBK-t) is.

Hiteles, nagy többség által elfogadható vezetőkben nagy hiány van. Még aki alkalmas is lenne, azok közül ez nem mindenkinek eléggé fontos ez, hogy kellő időt és energiát szánjon rá. Így gyakran kevésbé teljesítőképes, vagy személyes érdekeiket követő, megszerzett pozícióikat féltékenyen őrző vezetőkre vagyunk kénytelenek fontos funkciókat bízni. Kitörési pont: a kellő színvonalú (rendszeres, alapos és tárgyilagos) kontroll megkövetelése, sőt, ha lehet kikényszerítése. Az már bebizonyosodott, hogy átláthatatlan egyéni motivációkból, „alulról" kezdeményezve, a napjainkban már össztársadalmi szinten és sajnos köreinkben is megjelent durva és méltatlan hangnemben, áldozatkész társaink önkéntes tevékenységének minden megbecsülését nélkülözve, ez kontraproduktív. Céljával ellentétes hatást elérve csak céltalan és méltatlan piaci veszekedésekké silányítja azokat a fórumokat ahol a demokratikus kontroll működhetne. Vissza kell adni találkozóink méltóságát, ami csak az érdemi munkával elért, valós eredmények megbecsülésére támaszkodva lehet megtenni. Anyagi téren a postával való rendszerváltás előtti jó kapcsolatok lazulása komoly nehézségeket okozott. Ma már nem kerülhető meg a tenni akarók és anyagi áldozatvállalásra képesek komolyabb közreműködése. A MABÉOSZ a vidéki városi vezetőkben, a többi szervezet pedig általában saját jobb módú tagjainak támogatásában találta meg ezt a forrást. Jövőnket biztosítása érdekében alapvető, mindenképp megóvandó, öröklött eszközünk a MABÉOSZ székháza. Megfelelő menedzselés mellett ez – óriási alapterületéből fakadóan, és egyes részeinek bérbe adhatósága miatt - hosszú távon is képes lesz fenntartani a magyar filatelisták szövetségi szintű jelenlétét országunk kulturális életében és a nemzetközi szinten egyaránt.

Áttérnék a következő témára, most már rövidebben, melynek a „Kulturális értékteremtés és annak őrzése” címet adtam

A dián szereplő kérdésekre mindig korhoz illő válaszok születnek. Vajon mik a mi válaszaink?

Kitörési pontunk: megfelelő keretek megteremtése a filatéliával foglalkozók együttműködéséhez. Ez a jól működő vezetőségek igazi feladata és felelőssége - nem az, hogy rosszul felfogott kötelességérzetükből ehelyett megszakadjanak a „fogjuk meg és vigyétek” alapon várakozó többiek helyett. Erre alkalmas, karizmatikus, jó szervezőkészséggel rendelkező, hiteles személyiségű vezetőket kell találnunk és megválasztanunk. Ez pedig a tagság feladata és felelőssége…

A Mafitt első másfél évtizedes működése erre kitűnő példa. Ennek csúcspontja sokunk szerint pompásan sikerült, látványos és igen tartalmas a 2004-es világtalálkozó volt. Az ezt követő hosszabb hullámvölgy után a magyar filatéliának ez a – nagyon is helyesen - nyíltan az élcsapat szerepét vállaló szervezet ismét kezd magára találni. A weben megtalálhatók például erre a Mafitt elnöksége által szervezett projektek. Ismeri-e ezeket itt valaki? Csatlakozott-e már valamelyikhez? Az elmúlt egy évben több is a megvalósulás útján halad, ám még csak lassan gyűlnek a csatlakozni szándékozók. Legsikeresebb közülük egyértelműen a Philatelica feltámasztása: egy-egy újabb lapszám előállítása az egyre szaporodó, jelenleg már több mint tucatnyi résztvevővel mostanra már igazi csapatmunkává vált. Lásd: www.mafitt.hu -> projektek

Következő témánk a „Fogalomrendszer, és a többnyelvűség”. Fontos, hogy egy nyelven beszéljünk (megjegyzem: külföldi társainkkal is), de azt hiszen gyakran tapasztaljuk, hogy ez nem így van (sem írásban, sem szóban). Ez sok félreértésre és többnyire terméketlen vitára adhat (és időnként sajnos ad is) alkalmat.

• A filatélia szakosodása és az élet változásai magával vonják új fogalmak keletkezését (pl. tematikus filatélia, pénzügyfilatélia, személyes bélyeg, IPH címke) a fogalmi rendszer megújulását, időnkénti jelentésváltását. Ennek megvannak a szakirodalmi előzményei, mint pl. a Bélyeglexikon, de szinte minden szakmunkának van ide köthető, az általa használt fogalmakat értelmező része is.

•Egy fogalom mindenkori helyes értelmezésére ma igen hatékony lehetőségünk az internetes vitafórumok és levelezőlisták, melyek korábban nem léteztek. Ezen új lehetőségek minél jobb kihasználására és a kialakuló közmegegyezésnek egy magyar filatéliai wikipédia szintű összefoglalására lesz szükség. Ennek inspirálására alkalmas a már létező Filatéliai Akadémiánk is, ha az ott elhangzottakat minden érdeklődő számára könnyen hozzáférhetővé tesszük.

• Fogalomrendszerünket egyeztetni kell majd a nemzetközi terminológiával is – sőt nagy részben onnan is átvehetünk fordításokat. Ez könnyű hozzáférhetősége a nemzetközi együttműködésben, csere- és kiállítói tevékenység számára nagyon fontos.

• Megjelenésük előtt e szempontból (is) lektorálni szükséges a megjelenő szakirodalmat, hogy a szerzők, előadók időnkénti esetleges pontatlan fogalomhasználata ne terjessze tovább e hibákat. Jelenleg nincsenek erre vállalkozó és kellő idővel is rendelkező társaink.

• A nyelvi igényesség is probléma, a jó szándékú, de szövegírás tekintetében amatőr filatelistákat támogatnunk kellene abban, hogy a célnak megfelelő minimális nyelvi színvonalat elérő írások kerülhessenek csak nyilvánosságra. A Bélyegvilág korábbi pongyolasága pl. már a múlté, a szövegeket a sok kifogás miatt ez évtől rendszeresen ellenőrzik, ahogy mindig is kellett volna.

Következő témánk az „Értékelés, csereforgalom, etika”

• Az értékelés viszonylagosságára jellemző, hogy rendszeresen eladatlanok maradnak árveréseken 10-20%-os katalógusáron felkínált gyűjtemények is, miközben ritkán, de előfordulnak a katalógusok értékelését is meghaladó tételek is. A kezdők és a kívülállók nem értik ezt a jelenséget, a haladottabbak pedig viszont tapasztalatból tudják, hogy milyen körülmények közt, és gyűjtési területektől is függően milyen árszintekkel számolhatnak.
• A forgalom nagyságát tekintve a klubokon és körökön belüli csereforgalom (beleértve a cserefüzeteket is) jelentősége kicsi (mind a kereslet mind a kínálat szűkös és korlátozott) Értékben talán az árverőházak, darabszámban viszont az internetes portálok bonyolítják a legnagyobb forgalmat. Mind eredményesség, mind gazdaságosság, mind kontrollálhatóság tekintetében sok a kívánnivaló. A helyzet egy igazán profi, és egyben gazdaságosan is működtethető megoldásért kiált!
• A kóklerek és szélhámosok mindig is jelen voltak a területen, tevékenységük az etikátlanságtól a bűncselekményig terjedő széles és nagy kreativitást felmutató tartományban. A csalások kiszűrésére nagyobb értékű objektumok esetén nálunk is működik, bár nem eléggé elterjedten igénybevett a bélyegvizsgálat, más esetekben segíthetnek a gyűjtői szervezetek írott-íratlan etikai szabályai, és az internetes lehetőségek. A bélyeggyűjtők és a valójában erre igazából fenntartott és hivatott szervezetek fellépésének hiánya miatt egyes gyűjtők – mintegy önszorgalomból, bár saját gyűjtési területük jól felfogott érdekéből is - elég gyakran figyelmeztetik árverőházakat, vagy az internetes eladókat a megtévesztésre alkalmas nyilvános kínálatokra. Bár nem mindig, de többnyire azzal az eredménnyel hogy az ilyen tételeket vissza is vonják. Kitörési pont olyan etikai normák általános elfogadtatása és az ezekhez való könnyű hozzáférés biztosítása, amelyekre adott esetben hivatkozni lehetne, és a még az abszolút járatlanok számára érthetőek és méltányolhatóak.
• A célunk e téren az lehet, hogy a képen látható ritkaságok akár internetes csereforgalmához is (amihez igen nagyfokú bizalom megalapozása szükséges) megfelelő hátteret biztosítsunk.

Következő témánk a „Kiállítások, bemutatók, zsűrizés”

• Rendkívül fontos, itt jelenünk meg, és méretünk meg a nyilvánosság számára és önmagunk előtt is. Sok szervezet kezdi működését valamilyen bemutató vagy bélyegkiállítás megszervezésével. Ezek a filatéliai rendezvények szinte megkerülhetetlen részei.
• A kiállítások célja és a kiállítók motivációja, ambíciószintje széles skálán mozog. Ezek közé sorolhatjuk a Múzeumok kiállításait is, számunkra elsősorban a Bélyegmúzeummal, mely állományának növelésében nem csak a megelőző korok, hanem napjaink gyűjtőinek is fontos szerepe van. Ugyanis ez utóbbiak képesek csak napjaink filatéliájának folyamatosan megújuló szempontjait megjeleníteni a Múzeum falai között. Iskolapéldája ennek a Bélyegmúzeum idéntől befogadott és e teremben jelen alkalommal első alkalommal bemutatott magyar okmánybélyeg-gyűjteménye, amelyet az IBK tagjai és őket támogató neves illetékbélyeg-gyűjtők adományoztak a Múzeumnak. E bemutatók célja a népszerűsítés – a látvány van előtérben és mindenkihez, a nem hozzáértőhöz is szólnak.

• A kiállítások célja az egyes gyűjtési területek, illetve maguk a gyűjtemények érdekességének és szépségének bemutatása, elismertetése, ezért elsősorban a már gyűjtőknek szólnak – azonban nem szabad belterjessé válniuk (ami ma sajnos reális veszély)
• Versenykiállításokra a színvonal emelése érdekében van szüksége – a szabályozás és a szintek objektív mérése azonban nem lehet öncélú, annak a fő célt, az látogatók számára való érdekesség elérési módjának minél egyértelműbbé tételét kell szolgálniuk
• Nemzetközi szintre kilépni csak a szabályok megismerése, megértés és gyakorlatban szerzett tapasztalatok alapján lehetséges – a nyelvismeret itt is elengedhetetlen feltétel (a négy hivatalos FIP nyelv jelenleg: angol, francia, német és olasz)
• A MABÉOSZ-ban hosszabb ideje eredményes zsűrorképzés folyik, ennek ellenére és a zsürorok legjobb szándékú törekvése ellenére a zsűrizés objektivitását és szakszerűségét gyakran éri kritika. Nemzetközi szinten nemzeti érdekek is torzítják az elért eredményeket – ám mint az olimpián, legalábbis a kezdő kiállítók számára nem csak az eredmény, hanem már maga a részvétel, a nemzetközi ismertté válás önmaga is fontos lehet. Ambíciójukat ösztönzi az aranyszintet elérő gyűjtemények emiatti számottevő értékemelkedése is.
• A kiállítást nézők új gyűjtőkké válhatnak, vagy inspirációt kaphatnak meglevő gyűjteményeik továbbfejlesztésére
• A kiállításokról írt összegzések mind a jelen, mind a jövő számára továbbítják a kiállítói megjelenés filatéliai „üzeneteit”

Kitörési pontok:
1. A bemutatók és kiállítások jobb dokumentálása (internet, és CD kiadványok) – ebből jól elsajátíthatók a kiállítási lapok készítésének módszerei, trükkjei, főleg ha a miértekről némi autentikus (kiállítóktól vagy zsűroroktól származó) magyarázat is hozzáférhető.
2. A zsűriszabályok elérhetőségének megkönnyítése, többnyelvű fordítása, a szabályok fejlődése miatti változások minél gyorsabb követése, kiállítói-látogatói fórumok a zsürorok és a szabályok kialakítására hatással levő FIP delegáltak részvételével.

Témakörök

1. A gyűjtők kapcsolatrendszere
2. Kulturális értékteremtés és annak őrzése
3. Fogalomrendszer, többnyelvűség
4. Értékelés, csereforgalom, etika
5. Kiállítások, bemutatók, zsűrizés
6. Informatikai támogatás
7. A tudás átadása nemzedékek közt
8. Példák megoldandó „rejtélyekre”, tisztázandó kérdésekre, korrigálandó hibákra

6. Informatikai támogatás

- A honlapok céljai és eredményei

- Gyűjtői szoftverigények

• Az Interneten megszámlálhatatlan és gombamód szaporodó a filatéliai témájú weboldal található.
  - megközelítésük igen színes: kereskedelmi, katalogizálási, szervezeti, egyéni
  - az amatőr oldalak sokszor tartalmasak, csak nehézkesek
  - gyakori az túldimenzionált, sokat ígérő, de erőforrások híján félbehagyott fejlesztés
  - a többnyelvűség hiánya általános probléma, erre csak a legnagyobb szervezeteknek van lehetősége, a gépi fordítás ma még csak ígéretes kezdet, bár már vannak ma is hasznosítható előnyei
  - a kereskedelmi oldalak nagyon jól orientálnak az érték és likviditás tekintetében
  - történelmi események (pl. kiállítások, találkozók) dokumentálása
  - digitális szakirodalom hiánya (egyes kiadványok már ma is megtalálhatók, de nincs összefogó rendszer)
  - bélyegképarchívumok,
  - világkatalógus,
  - praktikus kiindulópontként használhatók a www.mafitt.hu linkgyűjteményei

• Konkrétan a gyűjtés céljára kialakított, valóban használható szoftver viszont nem található. Ennek híján a gyűjtők általános szoftverekkel, - leggyakrabban Excel táblázatokkal - próbálják saját elképzeléseiket megvalósítani, kellő informatikai felkészültség hiányában általában kevés sikerrel. Funkciók, amire szükség lenne:

- kapcsolatépítés, kommunikáció, és a találkozók támogatása
- cserekapcsolatok kiépítése és folyamatos bonyolítása
- azonosítás, leltározás, értékelés, a különlegességek, eltérő kondíciók kezelésével
- speciális igények, (pl. tematikus gyűjtés) támogatása
- szakirodalom digitális hozzáférhetősége
- albumok, és kiállítási lapok tervezése

<u>Kitörési pontok:</u>

-összegző portálok, ahonnan kiindulva minden megtalálható

- együttműködő eszközök használatbavétele, mint pl. az IBK moderált nyílt fóruma (nem tévesztendő össze a zártkötú, moderálatlan levelezőlistájával!), és még inkább a Mafitt a tervbevett, rendkívüli jelentőségű online Magyar Filatélia Enciklopédiája
- archiválás

Igen jó példa Mafitt egyre tartalmasabb, többnyelvű honlapja, amely a külföld számára is reprezentálja a magyar filatélia magas színvonalát. A jelenleg csak részleges többnyelvűség fejlesztését követően hamarosan nemzetközi kiállítások irodalmi osztályában is jó esélyekkel lesz nevezhető.

Következő témánk „a tudás átadása nemzedékek közt”

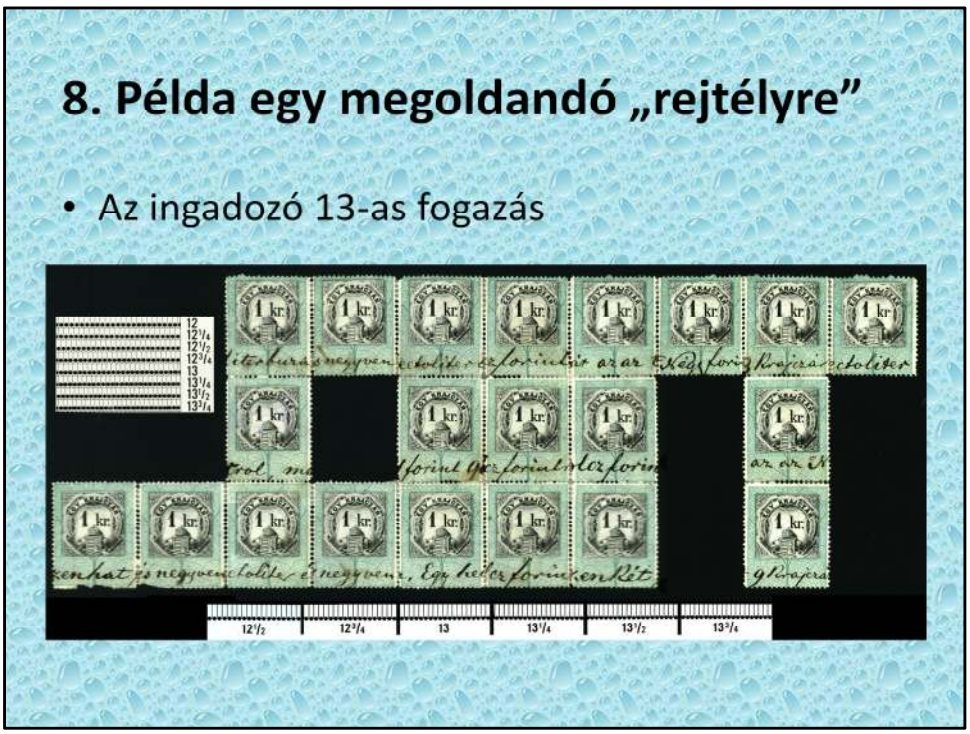
• A Monográfia digitalizálása és fordítása folyik, ennek eredményei már elérhetők a Mafitt honlapján
• E munka továbbvitele évtizedekre kimaradt, pótlandó témakörök az azóta megerősödött és elismert területeken, elsősorban:
- helyi kiadások
- pénzügyfilatélia
- tévnyomatok, nyomathibák
- új, modern filatéliai területek, mint: légiposta, tematikus filatélia, stb.

• Hibák kiszűrése, javítása, új felismerések összefoglalása (néhány fontosabb, tisztázásra váró téma a következő oldalakon)

• Az ifjúság bevonása szavakban mindig fontos cél volt, kényelmességből a gyakorlatban hosszú időn keresztül el volt hanyagolva, állítólagos igény hiánya miatt. Az „ifjúságért” szakosztály első két éve ennek ellenkezőjét fényesen bizonyította. Talán kéttucat lelkes segítő és egy olyan fanatikus és áldozatkész irányító kellett hozzá, mint Angyal Erzsébet a szakosztály kigondolója és működtetője. Munkájuk a szakosztály honlapján keresztül követhető, ennek minél nagyobb publicitást kell biztosítanunk az iskolákban!

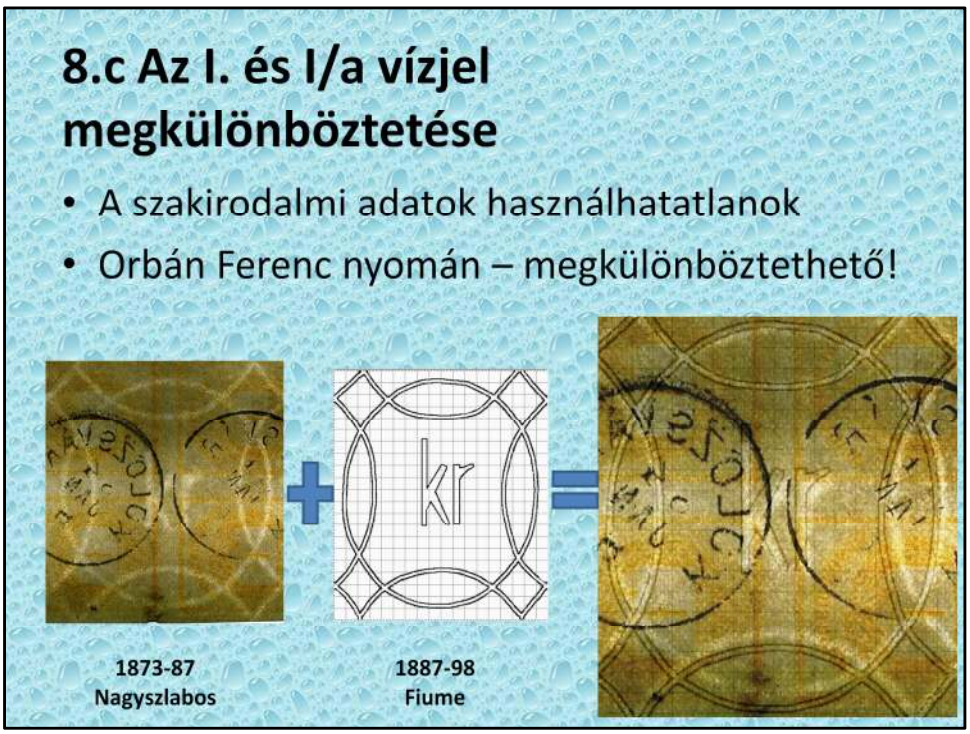
Végül felvetnék néhány megoldásra váró kérdést. Sok hasonló van, ezek azok, amelyek számomra jelenleg a legfontosabbak.

• Elsősorban a pénzügyfilatélia felől tudok példákat említeni, ám ezek gyakran kapcsolódnak általánosabb, a postabélyegekre is átvihető ismeretekhez.
• Ilyen a 12½-13½ között ingadozó 13-as fogazás kérdése, melyről a tavalyi első Filatéliai Akadémián már hallhattunk erről egy témanyitó előadást Czibula Pétertől Ezt a fogazást 1873. és kb. 1884. között a ssz. krajcárosokon, valamint az zöld és barna alnyomatú okmánybélyegeken alkalmazták, nagyobb összefüggések, pláne ívrészletek, melyek e fogazás tanulmányozását lehetővé tennék, azonban sajnos nem maradtak fenn.
• A kérdés az, hogy vajon egy vagy több fogazóléctől származnak-e ezek, és ha többtől akkor elkülöníthetők-e?
• Az itt bemutatott, bündliből visszaállított összefüggés, mely egy adott kezelési ív vízszintes ivszélességét átfogja, azt bizonyítja, hogy ezen a kokrét 13-as fogazású lécen a fogsűrűség ingadozása csak 12¾ és 13¼ közötti.
• Az ingadozás mértéke tehát nem egész, csak mintegy félfognyi. Ez a többi fogazólécre is igaz lehet, csak nem eddig nem álltak rendelkezésre vizsgálható összefüggések, amivel ez bizonyítható lett volna.
• Ebből következően legalább két másik fogazatváltozatnak kell lennie, a 12½ -es a 13½-es egy másik géptől származik és elkülöníthető!
• A tompa- és a tűfogak figyelembevételével további elkülöníthető fogazatváltozatok tárhatók fel.
• A vízszintes és függőleges oldalak rendszerint különböző sűrűségű géppel fogazottak, amit a szakirodalom nem említ, ennek okát meg kell próbálni kideríteni

A Monográfia nem foglalkozik az illetékbélyegekkel, így az első magyar gyártású bélyegkiadásként az 1871-es „pöttyös” 2 krajcáros kőnyomat szerepel benne.
Ez téves, mert a képen összefüggésben bemutatott 1 krajcárosokat 1870 októberében kezdték gyártani és még 1870-ben minden bizonnyal forgalomba is kerültek. A tervezőjük neve – mely 2007. előtti szakirodalom még nem tudott – is kikövetkezhető az irodalmi forrásokból: J. Bayer.

A szakirodalom egymásnak is ellentmondó méretmegadásai a kézi gyártás miatti különbségekből származnak és az átfedő mérettartományok miatt – különösen a postabélyegeknél, azok kis mérete miatt - gyakorlatilag nem használhatók. Ezt a vízjelet ugyanis okmánybélyegekhez tervezték, és postabélyegeken csak 8 évvel később kezdték le használni.

A fiumei vízjel átlagméreteit tartalmazó átlátszó sémát erre a nagyszlabosi bélyegre ültetve azonban jól láthatóvá válnak a különbségek. Orbán Ferenc már 1968-ban a Filatéliai Szemlében megpróbálta felhívni a figyelmet erre a szakirodalomi hibára (tehát a Monográfia megjelenése után 3 évvel, vagyis egyértelmű, hogy annak direkten ki nem mondott kritikájaként!) és egy akkoriban elhunyt cseh filatelista (Ptacovsky) tanulmányára hivatkozva, annak átlátszó fóliára tussal átmásolt rajzai révén a legtöbb esetben megkülönböztethetőnek tartotta e vízjel két változatát.
A Monográfia III. kötete ezzel kapcsolatban is tartalmaz egy korrigálandó szarvashibát: 1887 után 3 évvel a papírgyártás nem került vissza Nagyszlabosra, hanem azt többször is meghosszabbítva 1895-ig mindig Fiume nyerte el.

8.d Az MPIK szükséges korrekciói

- A hírlapilleték bélyegek vésnökei és tervezői az MPIK-ben összekeveredtek
- Az 1887-es okmánybélyegkiadás forintosainál törlendő katalógusszámok vannak
- A határőrvidék okmánybélyegeinek forgalmi ideje
- Helyi kiadások

•A hírlapilleték bélyegek tervezői nem Waldheim és Hahn. Iratok alapján bizonyos, hogy ők csak a fametszeteket készítették. Az igazi tervező a Jászai katalógusban megnevezett A. Sharf lehetett, aki az MPIK-ben nyilvánvalóan tévesen a húsz évvel későbbi(!) 1888-as javított könyvnyomású magyar hírlapbélyeg tervezőjeként van feltüntetve (a klisét nem újrarajzolták, hanem csak átvésték, javították Bayer 1868-as rajzából származó eredeti mintát.
•Az 1887-es okmánybélyeg-kiadásnál a 261-272-es katalógusszámok egy tévesen feltételezett, de a valóságban nem létező vízjelváltozat miatt törlendők. A fiumei I/a vízjelnek nem volt forintos fiumei párja, mert ez esetben sikerült a nagyszlabosi forintos vízjelű vízjelhengert adaptálni.
• A határőrvidék okmánybélyegeinek forgalmi ideje hosszabb, mint az MPIK katalógusban adott 1872. október 31, valójában ismerünk iratokat 1873 év elejéről, a helyes dátum 1873. március 31.

8.d Az MPIK szükséges korrekciói

- A hírlapilleték bélyegek vésnökei és tervezői az MPIK-ben összekeveredtek
- Az 1887-es okmánybélyegkiadás forintosainál törlendő katalógusszámok vannak
- A határőrvidék okmánybélyegeinek forgalmi ideje
- Helyi kiadások

•A MPIK-ben a városi illetékbélyegek tavaly megjelent hiánypótló katalogizálásába rengeteg hiba is keletkezett. Több városnál adomány- és segélybélyegek keveredtek az illetékbélyegek közé. Ezek a katalógus címének meg nem felelő, parafilatéliai elemek. A városi bélyegek árazása szubjektív és irreális, nem veszi figyelembe sem a piaci értékítéletet, sem a fennmaradási gyakoriságokat. Az eddigi katalogizálási elvekkel ellentétben leáztatott bélyegen könnyen hamisítható, ezért csak iraton értékelhető kézi átértékeléseket nem felhasználási különlegességként, hanem önálló bélyegként katalogizál, tágteret nyitva ezzel egyre újabb ritkaság-csinálmányok felbukkanásának. Tulajdonképp a Magyar Posta- és illetékbélyeg-katalógus egész illetékbélyeg-részének alapvető átalakítása lenne szükséges. Jelen formájában a katalógus e részének inkább csak népszerű ismeretterjesztő értéke van – ami persze nem elhanyagolható – ám gyakorlati használhatósága sajnos igen alacsony szintű. Az illusztrációk elrendezése zavaros, a méretarányok nem egységesek, egyes helyeken a túlzott kicsinyítés miatt alig felismerhetők. Az értékelés oszlopainak kéthasábos szerkesztése is igen szerencsétlenül zavaró. Alapkatalógus létére a klasszikus kiadásoknál olyan papírváltozatokat részletez feleslegesen, amelyek elkülönítése igen magas szintű gyűjtői tapasztalat lenne szükséges. Talán legsúlyosabb hiányossága, hogy a katalógus többi részével ellentétben az illetékbélyegeknél nincsenek sem jelezve, sem értékelve a legtöbb kiadásnál is igen nagy ritkaságnak számító használatlan illetékbélyegek.